

## Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

### **Bakgrund**

En deltagare vid Östra Grevie folkhögskola har den 27 februari 2023 till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR) genom ombud anmält folkhögskolans beslut om att inte tillåta anmälaren att delta i undervisning på plats.

### **Anmälares redogörelse**

Anmälares uppger i huvudsak följande.

Anmälares anser att hen har blivit avstängd på felaktiga grunder. Anmälares känner till att hen hade hög frånvaro och pratade med mentorn om detta. Hens diagnoser är orsaken till den höga frånvaron. Anmälares uppger att hen inte har hotat någon eller pratat om vapen eller liknande med klasskompisar. Enligt anmälares har någon spridit ett rykte som ledde till polisanmälan och den är nedlagd. För närvarande får anmälares distansutbildning. Hen vill enbart få en chans att visa att hen klarar skolan och närvaron så att hen blir färdig med sina gymnasiestudier.

Anmälares förälder överklagade "avskiljandet" av anmälares.

Till anmälan har hen bifogat två minnesanteckningar från möten som anmälares har haft med skolan och ett svar från styrelseordföranden om att avslå anmälares överklagande.

I ett av protokollen står att anmälares har varit inblandad i ett flertal incidenter men enligt anmälares redogjorde skolan inte för dessa. Den enda incidenten inträffade när en annan deltagare hade varit hemma hos anmälares. Dagen efter tog hen bort anmälares från Snapchat, varpå anmälares sa till mentorn att det bästa vore om dom inte deltog i samma grupp vid gruppsamarbete. Anmälares och mentorn pratade även om frånvaron och anmälares lovade att bättra sig.

### **Östra Grevie folkhögskolas redogörelse**

Folkhögskolan har i huvudsak uppgett följande.

Anmälararen har haft hög frånvaro under terminen och vid tiden för inledning av aktuellt ärende, en frånvaro på 40 %. Mentorn har haft kontinuerlig kontakt med anmälararen och hen har informerats om vikten av deltagande och närvaro. Några deltagare berättade för sina lärare att anmälararen gjort uttalanden i studiesituationer samt på raster som anspelade på våld och i vissa fall pornografi. Anmälararen var inblandad i ett antal händelser som väckte obehag hos deltagarna. Situationen eskalerade den 3 februari 2023 då skolan uppmärksammades på att anmälararen via sociala medier hade bilder på vapen vilka kunde tolkas som hotfulla och skolan rådgjorde och agerade efter Polismyndighetens rekommendationer. Polismyndigheten höll förhör med deltagare och en anmälan upprättades men förundersökningen lades senare ner.

Skolan hade studiedag efterföljande måndag den 6 februari för att diskutera händelsen den 3 februari. Skolans utbildningschef kontaktade anmälararens förälder för att boka in ett möte i syfte att diskutera anmälararens studiesituation. Skälet var den höga frånvaron och de händelser där deltagare uppfattat interaktionen med anmälararen som obehaglig, kränkande och i vissa fall hotfull.

Skolan bedömde det som bäst för anmälararen att fortsätta sina studier på en annan skola med nya förutsättningar, vilket föreslogs på ett möte den 14 februari, men anmälararen, som deltog vid mötet, ville inte byta skola. Skolan förklarade att på grund av tidigare händelser samt händelsen den 3 februari hade det skapats en situation som gjorde det svårt för anmälararen att fortsätta sina studier på skolan. Skolan föreslog en alternativ lösning som innebar att anmälararen under vårterminen kunde få distansundervisning genom ett mindre lärarlag med tät kommunikation. Det beslutades att skolan skulle undersöka den alternativa lösningen och ett uppföljningsmöte bokades in. Anmälararen och dennes förälder uttryckte sitt missnöje och informerades om rätten att vända sig till skolans styrelse och FSR.

Vid uppföljningsmötet den 21 februari erbjöds anmälararen den föreslagna distansundervisningen under vårterminen samt stöd i att söka till andra skolor i området. Skolan iordningsställde dator med rätt mjukvara för utlåning till anmälararen. Anmälararen accepterade skolans förslag.

Skolan har bland annat uppgett följande angående sin hantering av ärendet utifrån studeranderätten.

Skolans utbildningschef hade kontakt med styrelseordföranden för att informera om händelserna den 3 februari och skolledningens agerande. Ordföranden tog också del av minnesanteckningarna från respektive möte. Efter överklagande från anmälares förälder rapporterade ordföranden om detta till övriga i styrelsen och styrelsens beslut förmedlades via ordföranden till anmälares.

Vid vissa incidenter kan skolan välja att under en begränsad tid avskilja en deltagare från studierna utan föregående varning om det anses finnas behov av utredning utan deltagarens närvaro. Beslut om en sådan åtgärd fattas ytterst av rektor. En kortare tids avskiljning följs av återgång till studier med en skriftlig varning, beslut om särskilda anpassningar eller beslut om avskiljande. I det aktuella ärendet kan det diskuteras om deltagaren egentligen borde ha avskilts från utbildningen men skolans strävan var att stödja deltagaren i mesta möjliga mån. Skolan valde därför att frångå de disciplinära åtgärderna och arbeta för att hitta alternativa vägar.

Den 23 februari skrev ordföranden i sitt svar till anmälares att skolan har haft rätt i sitt beslut att "avskilja" anmälares från fysiska studier. I svaret har ordföranden uppgett att skolan upplever att det har förekommit allvarliga hot genom att anmälares har nämnt både vapen och våld samt att anmälares har haft en mycket hög frånvaro.

Anmälares har beretts tillfälle att kommentera skolans redogörelse och underlag men har inte inkommit med några synpunkter.

### **Folkhögskolans studeranderättsliga regelverk**

I skolans studeranderättsliga regelverk anges bland annat att beslut om avstängning fattas av skolledningen och meddelas skriftligen med besvärshänvisning till skolans styrelse och FSR. Som grund för "avskiljande" anges bland annat våld och hot om våld, rasistiska eller sexuella trakasserier och annan kriminalitet. Vidare anges "upprepad och långdragen misskötsel av studier" med en hänvisning till respektive linje- och kurssida.

I skolans "policydokument för disciplinära åtgärder" anges vikten av samtal med deltagare oavsett disciplinär åtgärd. Där anges att som disciplinär åtgärd används samtal, skriftlig varning och ytterst "avskiljande" från utbildningen. Vid särskilt allvarliga fall kan "avskiljande" ske utan föregående varning.

## Bedömning

FSR vill inledningsvis framhålla att det finns uppgifter i inkomna underlag, från såväl skolan som anmälaren, som tyder på att distansundervisningen verkar fungera för anmälaren, vilket är positivt för hans studier. FSR har också förståelse för skolans agerande utifrån den brådskande situationen som uppstod i ärendet. FSR bedömer ändå att det finns brister i skolans och styrelsens hantering av ärendet i förhållande till studeranderätten. Skolan har inte fattat något formellt beslut i ärendet men styrelsen har ändå behandlat ärendet som om det fanns ett beslut. Vidare anser FSR att skolan bör förtydliga vissa delar i studeranderätten, vilket redogörs för nedan.

Den föreslagna distansundervisningen formulerades av skolledningen som det enda alternativ för anmälares fortsatta studier. Trots att det inte var fråga om ett disciplinärt beslut om att avskilja anmälaren från sina studier anser FSR att skolan borde ha fattat ett formellt skriftligt beslut avseende förutsättningarna för anmälares fortsatta studiegång innehållande en motivering med hänvisning till studeranderätten. Det hade gett anmälaren något tydligare att förhålla sig till och en förhoppningsvis fylligare redogörelse kring de ”incidenter” som skett på skolan och som delvis låg till grund för det informella beslutet.

Syftet med studeranderätten är att stärka deltagarens rättsliga ställning och bland annat ge deltagare möjlighet att överklaga skolans beslut till styrelsen för att få en oberoende prövning av beslutet. Det är enligt FSR positivt att det finns en dialog mellan skola och styrelse vid utredning av ett disciplinärt ärende. I nu aktuellt ärende framstår det dock som att styrelsen är den som har fattat det formella beslutet, med hänvisning till studeranderätten, grundat på skolans underlag i ärendet. Ett sådant tillvägagångssätt riskerar att försämra deltagarens möjligheter till att få en oberoende prövning av styrelsen.

Enligt FSR bör skolan förtydliga studeranderätten i vissa delar. Det ger förutsebarhet kring vilka förväntningar och krav som ställs på deltagare samt vad som händer om deltagare agerar i strid med dessa.

FSR kan konstatera att skolans disciplinära åtgärder regleras i två olika dokument med delvis olika innehåll. Begreppen avstängning och avskiljning används inkonsekvent, varför skillnaden i åtgärderna inte är tydlig. Enligt FSR bör de två dokumenten lämpligen kunna sammanföras till en studeranderättslig ordning. Vidare har skolan i sin

redogörelse till FSR uppgett detaljer i skolans rutiner avseende disciplinära åtgärder som inte framgår av de två dokumenten. Det rör exempelvis skolans utrednings- och rapporteringsskyldighet, möjligheten att besluta om avstängning utan varning samt beslut om avstängning under en begränsad tid. Skolan bör här överväga om det finns skäl att inkludera distansundervisning eller liknande som en tillfällig lösning när en deltagare av olika skäl inte kan delta i undervisningen på plats. Detaljerna kring detta bör framgå i studeranderätten, liksom vad begreppen varning, avstängning och avskiljande innebär och hur de förhåller sig till varandra.

## Rekommendationer

Med utgångspunkt i den ovanstående bedömningen rekommenderar FSR att Östra Grevie folkhögskola:

- Följer sina rutiner kring beslut och överklagande vid disciplinära åtgärder
- Förtydligar i den studeranderättsliga ordningen vad de disciplinära åtgärderna (varning, avstängning under en begränsad tid och avskiljning) innebär samt hur de förhåller sig till varandra

Detta yttrande har beslutats av Christian Edling (ordförande), Ylva Bryngelsson (RIO) samt Tor Rotmark och Mina Pakferat (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Amanda Zabielski (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Christian Edling

Amanda Zabielski